

„Přístup“ k něčemu

Slovo „přístup“ má konotace, které v některých případech zavádějí a matou. Především je třeba si uvědomovat, že „přistoupit“ k něčemu lze jen v případě, že to máme (nějak) „před sebou“; jinak řečeno, že přistoupit lze k něčemu jen z distance, tedy v nějakém smyslu „odjinud“. V tom se zásadně „přistoupení“ liší od „setkání“; setkání ovšem implikuje přístup, neboť není možnost se s někým setkat, aniž bychom k němu přistoupili (jinak bychom se s ním nesetkali, nýbrž bychom ho minuli). Ovšem setkat se s někým znamená víc než k němu pouze přistoupit (přistoupit můžeme i k někomu mrtvému, eventuálně ztrativšímu vědomí, dokonce i k někomu, kdo o nás ani neví a kdo si nás nevšimá – to však není setkání, přinejmenším do té doby, dokud si on sám nás nevšimne, dokud na naše „přistoupení“ nezareaguje). – Ale jak je tomu v případě, že jde o „přístup“ vědomí, zvláště myšlenkový? Především si musíme náležitě uvědomit, že vědomí resp. myšlení jakožto aktivita (činnost) nikdy nemůže v pravém smyslu „přistoupit“ k tomu, čeho je vědomím resp. k čemu se myšlenkově vztahuje. Intencionální vztah (směřování) k něčemu je čímsi velmi odlišným od „přístupu“: především to není žádný „krok“, vykročení a tím i přistoupení k něčemu. Pochopitelně může být naše vědomé (záměrné) skutečné přistoupení k něčemu iniciováno příslušnou intencí, ale taková intence se stává motivem našeho „dělání“, naší tělesné (fyzické) „aktivity“, činnosti, práce, praxe, a musíme ji odlišit od intence vědomí, jež jakoby „přímo“ směřovalo ke svému cíli, „předmětu“. Musíme počítat také s takovým zvláštním „typem“ „přístupu“, v němž veškerá naše aktivita spočívá v tom, že se otevřeme něčemu, co přistupuje k nám (a zejména, když k nám „přistupuje“ z budoucnosti, tedy ještě nezpředmětně).

(Písek, 120319-1.)